

ISKOLAI KÖZÖSSÉGI SZOLGÁLAT – ELJÁRÁSREND

Háttér

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 6. § (4) bekezdése kimondja: „A középiskola elvégzését közvetlenül követő érettségi vizsgaidőszakban az érettségi vizsgák megkezdésének feltétele ötven óra közösségi szolgálat elvégzésének igazolása, ...”

A törvény meghatározza a közösségi szolgálat fogalmát is. 4. § (13) bekezdés: A „közösségi szolgálat: szociális, környezetvédelmi, a tanuló helyi közösségének javát szolgáló, szervezett keretek között folytatott, anyagi érdektől független, egyéni vagy csoportos tevékenység és annak pedagógiai feldolgozása”.

Az iskolai közösségi szolgálat (a továbbiakban: IKSZ) szabályait a 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szabályozza.

A fentiek alapján a Pécsi Árpád Fejedelem Gimnázium és Általános Iskola megszervezi, és a következők szerint szabályozza az iskolai közösségi szolgálatot.

A közösségi szolgálatban részt vevő tanulók

A törvény 97. § (2) bekezdése kimondja: „Az érettségi vizsga megkezdéséhez a közösségi szolgálat végzésének igazolását először a 2016. január 1-je után megkezdett érettségi vizsga esetében kell megkövetelni.”

A közösségi szolgálat szervezése

A közösségi szolgálat szervezésével az igazgató két koordinátort bíz meg, a feladatmegosztást a munkaköri leírásban határozza meg.

A koordinátor feladatai

- Az iskola diákjainak felkészítése a közösségi szolgálatra.
- Az adott évi külső és belső közösségi szolgálati lehetőségekről szeptemberben összegyűjti a kínálatot, és erről elektronikus úton tájékoztatást nyújt a tanulóknak és a nevelőtestületnek.
- A tanulói jelentkezések összegyűjtésével a közösségi szolgálat menetének összeállítása, az éves munka ütemezése.
- A munka megszervezése, és a diákok megfelelő helyre irányítása.
- Kapcsolattartás az együttműködő intézményekkel.
- Új intézmények felkutatása, az együttműködési megállapodás előkészítése.
- Az elvégzett iskolai munka dokumentálása.
- Az elvégzett munkák dokumentálásának ellenőrzése és jóváhagyása a diák IKSZ naplójában – félévente (ld. lejjebb).
- Évente kimutatást készít a 9-12. osztályok IKSZ teljesítéséről, és beszámol az IKSZ működéséről.

- Folyamatos kapcsolatot tart a közösségi szolgálatot teljesítő diákokkal, akik beszámolnak élményeikről, tapasztalataikról, az esetleges problémákról. Ha szükséges, a koordináló tanár intézkedik, megoldást keres a problémákra.

A munkavégzés helye

- A felkészítő és a záró foglalkozások az iskola területén zajlanak.
- A tényleges szolgálat a fogadó intézmények területén vagy az ő szervezésükben egyéb helyen zajlanak.

Fogadó intézmények

- A fogadó intézmények fogadják a diákokat, biztosítják nekik a közösségi szolgálat lehetőségét.
- Biztosítják az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos tevékenységhez szükséges feltételeket, továbbá megadják a közösségi szolgálattal összefüggő tevékenység ellátásához szükséges tájékoztatást és irányítást, az ismeretek megszerzését.
- Fogadó intézmény lehet minden szociális és jótékonyági, oktatási, kulturális és közösségi, környezet- és természetvédelemi, katasztrófavédelmi, óvodás korú, sajátos nevelési igényű gyermekekkel, tanulókkal, az idős emberekkel közös sport- és szabadidős tevékenységet folytató szervezet, az egyes rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerveknél bűn- és baleset-megelőzési területen folytatható tevékenységet végző szervezet, mellyel az iskola együttműködési szerződést kötött, illetve maga az iskola.
- Az együttműködési megállapodásnak tartalmaznia kell a megállapodást aláíró felek adatain és vállalt kötelezettségein túl a foglalkoztatás időtartamát, a végzett tevékenységeket, a kapcsolattartó (és adott esetben a mentor) nevét és feladatkörét.
- A közösségi szolgálat a fogadó intézményben meghatározott munkaköri feladatok ellátására nem irányulhat.
- A tanulót fogadó intézménynek bűn- és baleset megelőzési tevékenységi területen minden esetben, szociális és jótékonyági területen szükség szerint mentort kell biztosítania.
- Az iskolai koordinátor kapcsolatot tart a fogadó intézmények kapcsolattartó személyeivel.

Az iskolával szerződésben álló intézmények

- Az iskolával szerződésben álló intézmények kapcsolattartóit az intézmények nevezik ki.
- A közösségi szolgálat tevékenységi körét szintén az intézmények határozzák meg.

Az iskola mint fogadó intézmény

- Az iskola saját keretein belül is adhat feladatot a közösségi szolgálatot ellátó diákoknak. Ennek alapja a köznevelési törvény 4. § (13) bekezdése, mely szerint a közösségi szolgálat lehet „a tanuló helyi közösségének javát szolgáló” tevékenység is.
- Ez esetben a kapcsolattartó az IKSZ koordinátor tanára.
- Ilyen feladat lehet:
 - az alsóbb évfolyamosok korrepetálása
 - az iskola mint „Ökoiskola” tevékenységében való részvétel
 - iskolai feladatok és rendezvények szervezésében és lebonyolításában való részvétel.
- A „belső” közösségi szolgálati feladatokban való részvétel csak lehetőség a tanulók számára, nem kötelező.

- Az iskola mint fogadó intézmény legfeljebb 25 óra IKSZ teljesítését igazolhatja, a felkészítő foglalkozásokon és a záró foglalkozásokon, tevékenységeken kívül.
- Az iskolai IKSZ feladatok szervezésének és igazolásának módja:
Az adott iskolai feladatért felelős pedagógus a koordinátorral egyeztet a szükséges feladatok idejéről, időtartamáról, a szükséges diákszámról.
A koordinátor megszervezi a feladat ellátását.
Az adott iskolai feladatért felelős pedagógus a teljesítés igazolásáról az aláírásával ellátott dokumentumot ad át a koordinátornak. A dokumentum tartalmazza az adott alkalommal elvégzett feladatot, a dátumot, az időtartamot, a résztvevő diákok névsorát.

A közösségi szolgálat menete

Az 50 órás közösségi szolgálat 2-3 órás felkészítéssel kezdődik, és egy 3-5 órás záró értékeléssel fejeződik be. Ezek az alkalmak az iskola területén zajlanak.

A három évfolyamra elosztott közösségi munka menete

- 9. évfolyam: 15 óra (a felkészítéssel együtt)
- 10. évfolyam: 20 óra szolgálat
- 11. évfolyam: 15 óra (zárással együtt)

Ettől az ütemezéstől indokolt esetben el lehet térni:

- Az időbeli eltérésre az osztályfőnök adhat engedélyt.
- 12. évfolyamon csak nagyon indokolt esetben, igazgatói engedéllyel végezhető közösségi szolgálat. (Ez a szabály 2021. július 1-től lép érvénybe.)
- Az engedélyeket a diák IKSZ naplójába kell bevezetni, aláírással, dátummal.

A teljesítés szabályai

- A közösségi szolgálat teljesítése körében egy órán hatvan perc közösségi szolgálati idő értendő azzal, hogy a helyszínre utazás és a helyszínről hazautazás ideje nem számítható be a teljesítésbe.
- A közösségi szolgálat helyszínén a szolgálat tanítási napokon alkalmanként legkevesebb egy, legfeljebb háromórás időkeretben végezhető.
Tanítási napokon kívül alkalmanként legkevesebb egy, legfeljebb ötórás időkeretben végezhető a közösségi szolgálat.
- A szolgálatot a tanulók lehetőség szerint legalább párban végezzék, mert ez segíthet az élmények feldolgozásában és az esetlegesen fellépő nehéz helyzetek kezelésében. Mindemellett az egymás iránti segítségnyújtás kompetenciáját is fejlesztheti.
- Külső fogadó helyszíneken kell teljesíteni legalább 18 óra közösségi szolgálatot.

A munka éves ütemezése

- 9. évfolyamon:
Felkészítés a 9. évfolyamosok részére.
A jelentkezési lapot is tartalmazó szülői beleegyező nyilatkozat kiosztása, majd beszédése.
- A diákok tájékoztatása a külső helyszínes lehetőségekről és a várható belső feladatokról.
- A diákok megtervezik az az adott év feladataikat.
- A diákok elosztása a szolgálati helyek szerint.
- A szolgálattevők szolgálati helyre irányítása.

- A program lezárása a 11. évfolyamosok / a szolgálatot befejezők részére.

A közösségi szolgálat dokumentálása

- A diáknak közösségi szolgálati jelentkezési lapot kell kitöltenie, amely tartalmazza a közösségi szolgálatra való jelentkezés tényét, a megvalósítás tervezett helyét és idejét, valamint a szülő egyetértő nyilatkozatát. Ezt a jelentkezési lapot a koordináló tanár szedi be, és adja át megőrzésre az IKSZ-et felügyelő igazgatóhelyettesnek. Az őrzés helye: az igazgatóhelyettesi iroda.
- A diák naplót köteles vezetni, amelyben rögzíti, hogy mikor, hol, milyen időkeretben és milyen tevékenységet folytatott. Ezt a naplót a fogadó helyen le kell pecsételtetni és alá kell írni.
- A diák naplójába a koordináló tanár bevezeti a felkészítő foglalkozás, illetve a záró értékelések helyét, idejét, időtartamát is.
- A diák naplóját a koordináló tanár félévente egyszer – a félév, illetve a tanév lezárása előtt – ellenőrzi, piros tollal összegzi a félév óráit / tanév végén a tanév óráit, a külső és belső teljesítést is feltüntetve; majd aláírásával jelzi a jóváhagyást. Az esetleges jogosulatlanul (pl. együttműködési megállapodás nélkül) bevezetett órákat aláírásával jelezve kihúzza, záradékolva a kihúzást (pl.: „Együttműködési megállapodás hiányában töröltem.”).
- A teljesített órákat – a koordináló tanár aláírással jóváhagyott ellenőrzése után – az osztályfőnök a félév zárása előtt és a tanév végén bevezeti az osztálynaplóba, a tanév végén a törzslapba és a bizonyítványba.
- A tanulók felelőssége az előre jelzett időpontok betartása. Ha valamilyen ok miatt a tanuló az előre jelzett időpontban mégsem tud megjelenni, erről köteles a fogadó hely kapcsolattartóját / az iskolai koordinátort értesíteni.
- Az osztálynaplóban, a bizonyítványban és a törzslapon az osztályfőnöknek dokumentálnia kell a közösségi szolgálat teljesítését.
Év végi záradék az osztálynaplóban, a törzslapon és a bizonyítványban: A tanuló a.../... tanévben... óra közösségi szolgálatot teljesített.

Záradék az 50 óra teljesítéséről a törzslapon és a bizonyítványban: A tanuló teljesítette a rendes érettségi vizsga megkezdéséhez szükséges közösségi szolgálatot.

Érkező 9-12. osztályos tanuló esetén az előző iskola által kiadott igazolást a törzslapban kell megőrizni, az addig teljesített órákat a fenti szabályok szerint az iskolai dokumentumokba be kell vezetni.

- Tanév közben távozó tanuló esetén az iskola a közösségi szolgálat teljesítéséről igazolást állít ki két példányban, amelyből egy példány a tanulónál, egy pedig az iskolában marad, a törzslapban.
- A közösségi szolgálat tevékenységének lezárásaként a tanuló leírja a tapasztalatait, élményeit, véleményét, melyet az osztályfőnök közvetítésével eljuttat a koordináló tanárnak.
- Az IKSZ lezárásának feltétele – a 11. osztály végén – egy 2-6 fős diákcsoporthoz számára szervezett értékelő megbeszélés, melyet a koordináló tanár vagy a felelős igazgatóhelyettes (vagy az általa megbízott osztályfőnök) vezet. A beszélgetés célja a segítő tevékenység értékelésének tudatosítása, pedagógiai feldolgozása és a tapasztalatok megosztása.
- A közösségi szolgálattal kapcsolatos dokumentumokat az operatív igazgatóhelyettesi irodában kell megőrizni mindaddig, amíg az osztály minden tanulója nem teljesítette az előírt 50 órát. A lezárt dokumentáció a továbbiakban irattárazásra kerül.

A közösségi szolgálattal kapcsolatos összes irat megőrzési ideje 5 év.

A közösségi szolgálat elvégzéséről szóló naplót és igazolást addig kell megőriznie a tanulónak, míg nappali rendszerű iskolai oktatásban részesülhet, illetve érettségi vizsgát tehet.

Rendkívüli esetek

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 6. § (4) bekezdés b) pontja alapján az igazgató határozatban mentesíti a közösségi szolgálat teljesítése alól azokat a sajátos nevelési igényű tanulókat, akik ilyen tartalmú szakértői bizottsági javaslattal rendelkeznek.

Ez esetben az érintett SNI-s tanuló 12. osztályos év végi bizonyítványába, az osztálynaplóba és a törzslapra a következő záradék kerül: A tanuló a sz. igazgatói határozat alapján mentesült a közösségi szolgálat teljesítése alól.

- Ha a szülő a közösségi szolgálathoz a beleegyező nyilatkozatot nem írja alá, a tanulóval neki kell fölkeresnie egy hónapon belül a koordináló tanárt. Ennek elmulasztása a tanuló számára az adott tanévben a közösségi szolgálat elmulasztását jelenti.
- A tanulónak a testi épségét veszélyeztető vagy az emberi méltóságát sértő munkát jogában áll megtagadni. Ilyen esetben ezt rögzítenie kell a naplóban, és azonnal jelezni a koordináló tanárnak.

Pécs, 2020. szeptember 1.

.....
Takáts-Kaposi Laura
igazgató